

Třicetiletá válka

1618-1648

- První válečný konflikt, který zachvátil **celou Evropu**
- Začala v r. 1618 v Čechách **druhou pražskou defenestrací**, kterou propuklo **české stavovské povstání** a zároveň třicetiletá válka - důvody náboženské (protestantské stavy vs. katoličtí Habsburkové)
- Posléze se konflikt rozrostl do okolních zemí - mocenské důvody, obava z rozpínavosti Habsburků (vládli ve střední Evropě a ve Španělsku) - katolická Francie bojovala proti katolickým Habsburkům
- Ukončena **vestfálským mírem** v r. 1648

České stavovské povstání

- Matyášův nástupce **Ferdinand II.** také **sídlil ve Vídni**, v Praze krále zastupovali dva místodržící
- Za jeho vlády **útlak protestantů** - zavírání protestantských kostelů, a **omezování stavů** (absolutistický styl vládnutí)
-> **nespokojenost českých stavů**

- **23. 5. 1618 druhá pražská defenestrace** - stavové vtrhli do kanceláře na Pražském hradě a oba císařské místodržící vyhodili z okna => propuknutí války

Ludvíkovo křídlo Starého královského paláce
okno, ze kterého byli vyházeni místodržící

- Ferdinand II. byl v roce 1619 prohlášen za sesazeného a českým králem byl zvolen protestant, německý kníže **Fridrich Falcký**, přezdívaný “**zimní král**” - vládl jeden rok
- 8. 11. **1620** poslední rozhodující střetnutí v **bitvě na Bílé hoře** - stavovské vojsko podlehl habsburské přesile -> **konec stavovského povstání**, Fridrich Falcký prchá z Čech
- Začíná doba pobělohorská

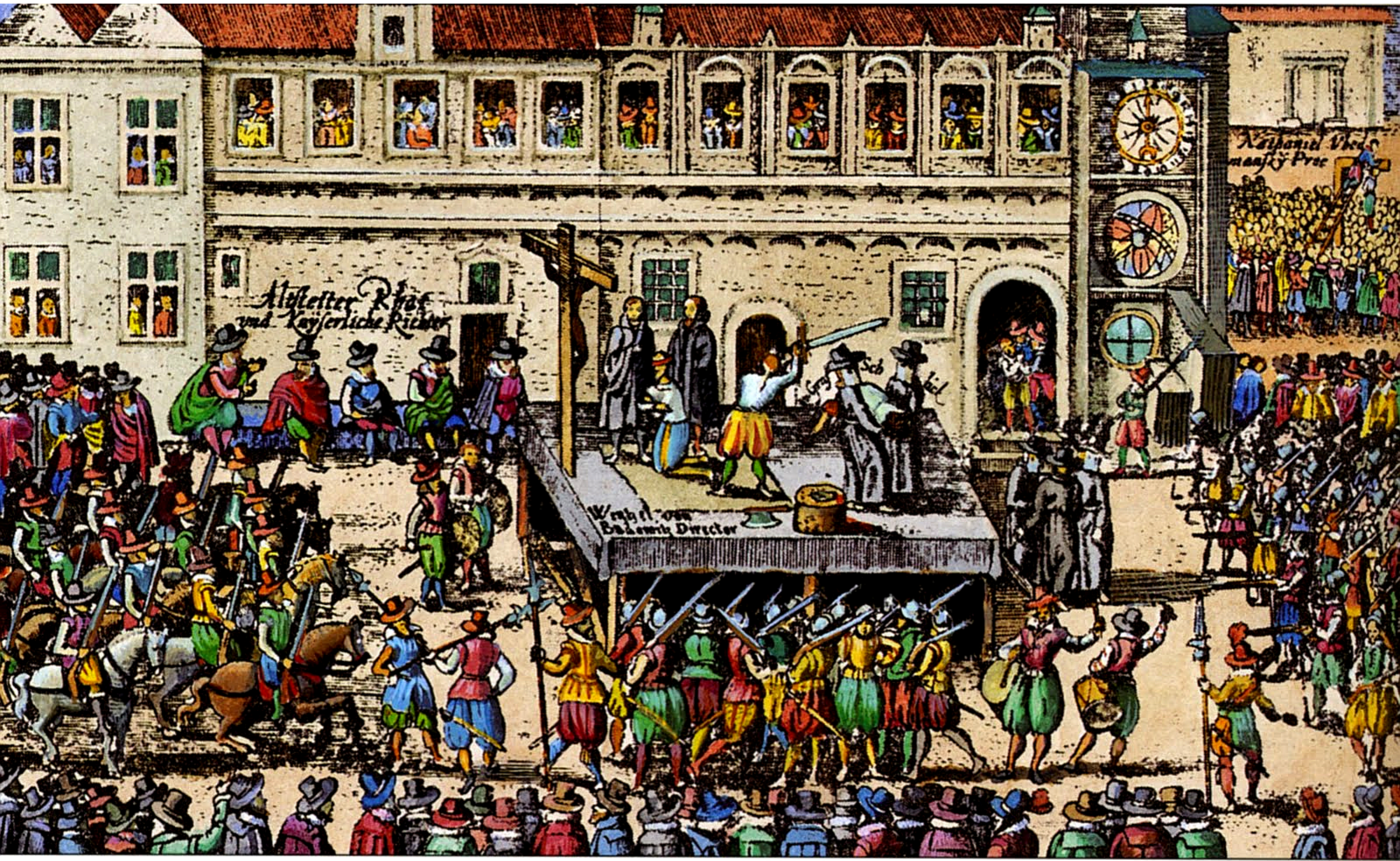

Bílá hora, dnes součást Prahy
v pozadí letohrádek Hvězda

- Účastníci stavovského povstání byli zatčeni a souzeni, byl jim zabaven majetek
27 z nich bylo 21. 6. 1621 **popraveno na Staroměstském náměstí**

27 křížků v dlažbě na
Staroměstském nám.

Alteletter Hof
und Kayserliche Richter

Wenzel von
Böhem Director

Nathanil Vnckers
mankij Proc

- Mezi popravenými byli například:

Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic -
cestovatel, spisovatel, hudební skladatel

Jan Jesenius -
lékař, filosof
provedl první veřejnou pitvu v českých zemích

Ferdinand II. vydal nový zákoník - **Obnovené zřízení zemské:**

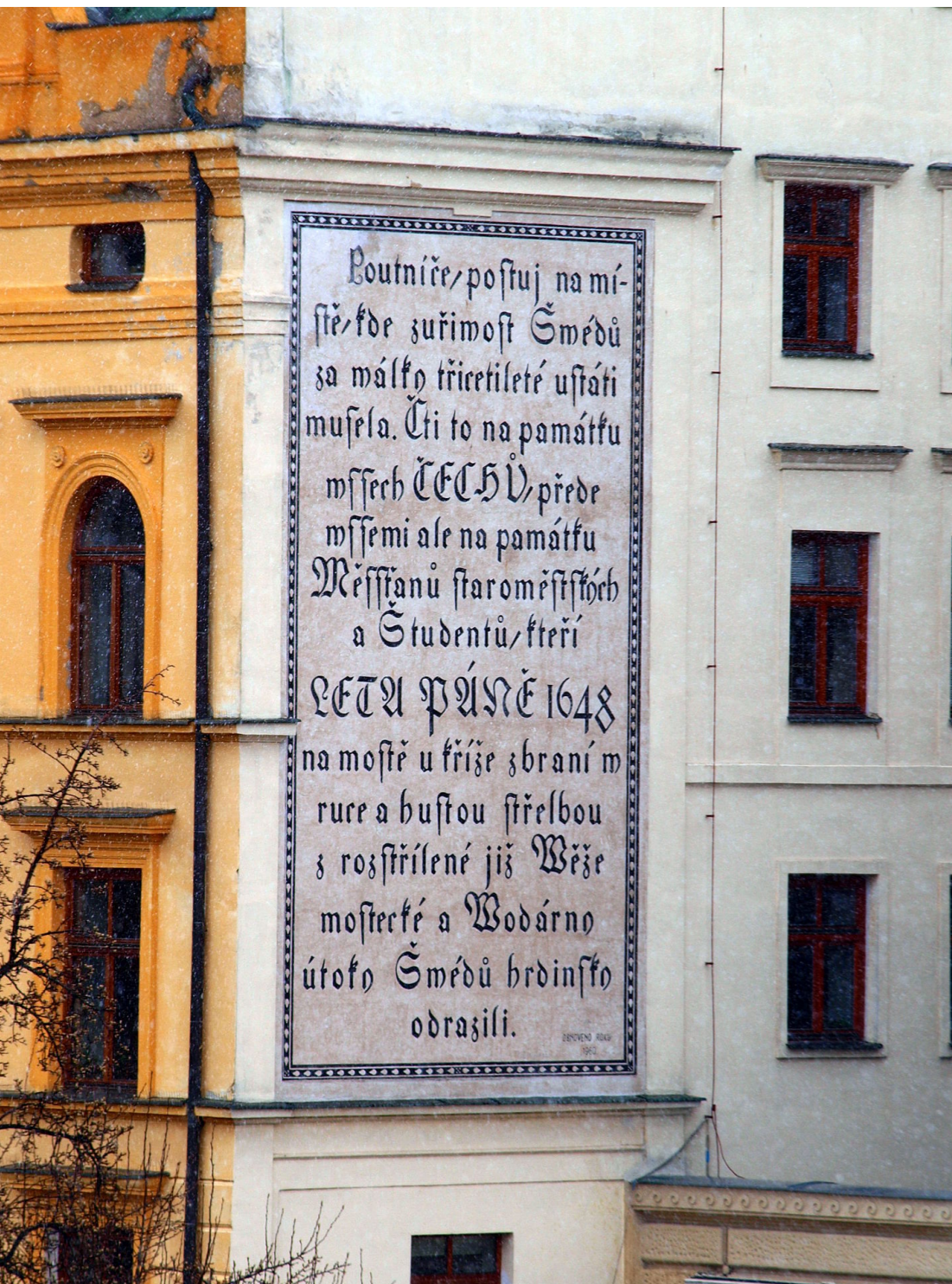
- zrušení stavovství, uzákoněn **absolutismus** (=veškerá moc v rukou panovníka)
- **jediné povolené** náboženství **katolictví** => odchod nekatolíků do zahraničí (např. Jan Ámos Komenský) nebo přestup na katolickou víru (**rekatolizace**)
- **český trůn se stal v rodě Habsburků dědičným**
- **zrovnoprávnění němčiny s češtinou** (do té doby byla úředním jazykem čeština)

Albrecht z Valdštejna -
nejvyšší velitel císařských vojsk
během třicetileté války

zavražděn r. 1634 v Chebu

- V roce 1648 vpadla švédská vojska do Čech a oblehla Prahu (poslední střetnutí třicetileté války) -> odnesla velkou část sbírek Rudolfa II. do Švédska jako válečnou kořist

Codex gigas, “Dáblova bible” - největší rukopisná kniha na světě vznikla počátkem 13. stol. na našem území

- Na podzim 1648 podepsali zástupci zúčastněných zemí **vestfálský mír**, kterým byla třicetiletá válka ukončena.
- Poprvé, kdy byly výsledky války řešeny na mezinárodní konferenci.

Důsledky třicetileté války

- Posílení Švédska (územní zisky) a Francie (stala se evropskou mocností)
- V Čechách: odchod českých nekatolíků ze země (emigrace), rekatolizace (násilné znovuoobrácení protestantů na katolickou víru)
- V českých zemích během války zemřela asi třetina obyvatel => zvýšení robotní povinnosti